

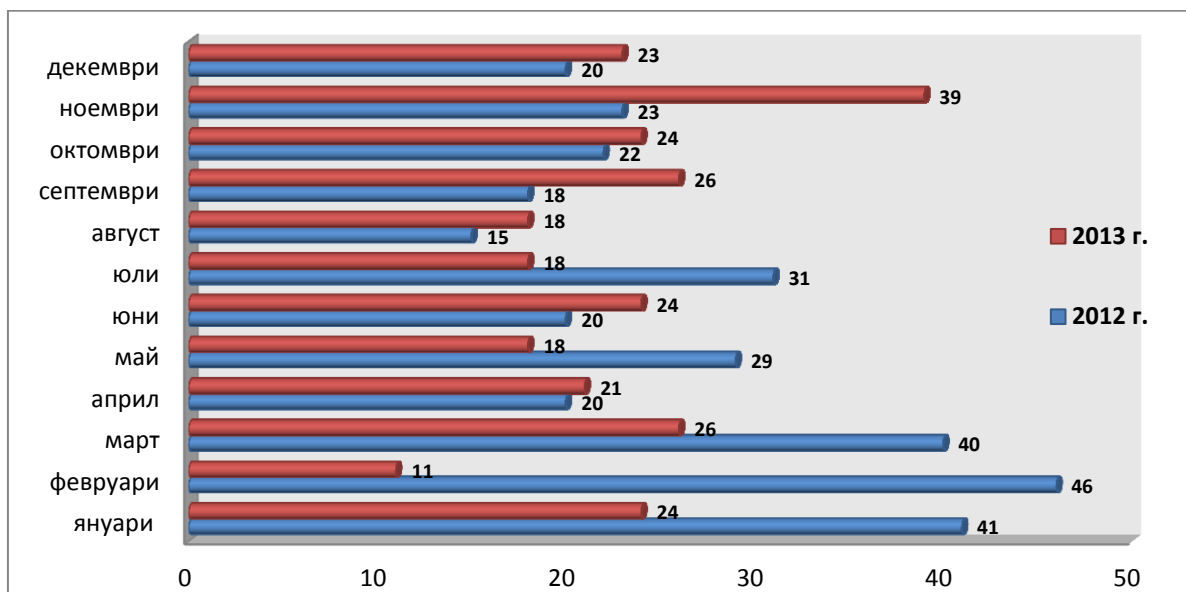
Анализ на данните за фуражи, получени от системата за бързо известяване за храни и фуражи (RASFF) за периода 01.01–31.12.2013 г.

За 2013 година получените сигнали (нотификации) за **несъответствия по отношение на фуражите са общо 272**. От тях 34 предупредителни, 73 за пратки отхвърлени на границата, 96 за проследяване и 69 за насочване на вниманието (фиг. 1).

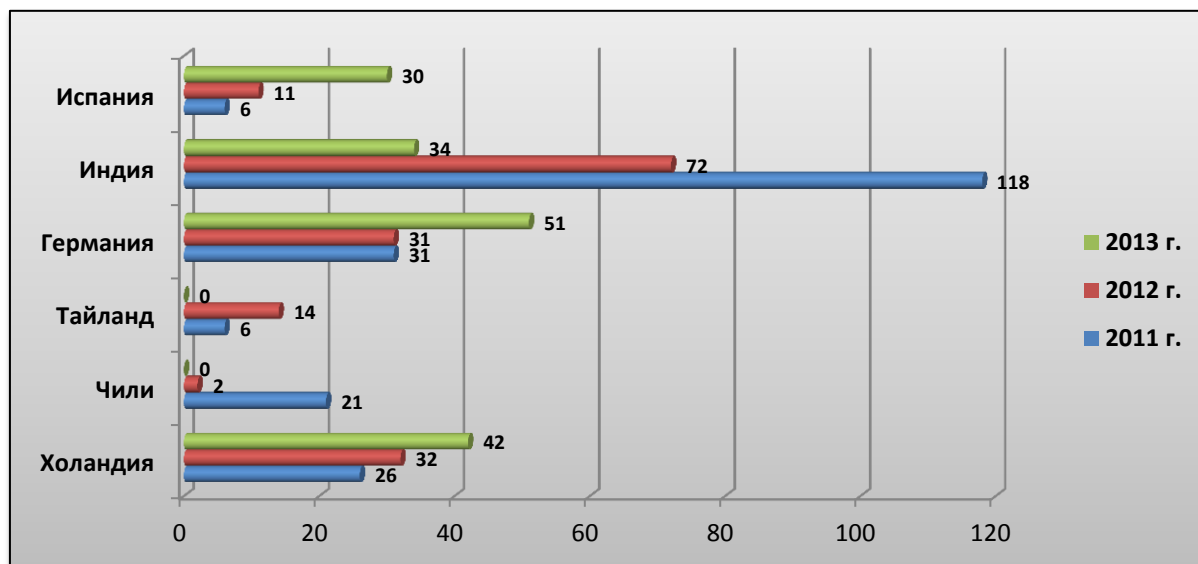
Фиг.1 Разпределение на видове нотификации относно фуражи за периода 01.01 – 31.12.2013 г.

При сравнение на данните за фуражи за 2012 г. и 2013 г. (фиг.2) се установява понижаване броя нотификации през първото тримесечие за 2013 г. спрямо тези за 2012 г., понижение се наблюдава и за месеците май и юли. По-висок ръст на нотификациите се установява за месец ноември 2013 г. спрямо тези за 2012 г. Това е резултат от големия брой нотификации в категория фуражни суровини. През останалите месеци се установява относителна еднородност на броя нотификации.

Фиг. 2 Брой получени сигнали (нотификации) при фуражи разпределени по месеци за периода 2012-2013 г..

На фиг. 3 са представени някои от най-често нотифицираните страни с констатирани несъответствия по отношение **произхода на фуражите**, като са съпоставени данните за 2011 г., 2012 г. и 2013 г. Наблюдава се ръст на нотификациите на фуражи с произход Германия, Холандия и Испания спрямо данните за предходните 2012 г. и 2011 г. В същото време трябва да се отбележи, че има понижение в броя на нотификациите при фуражи с произход Индия спрямо предходните 2011 г. и 2012 г. Понижение се установява и за държавите Чили и Тайланд през 2013 г.

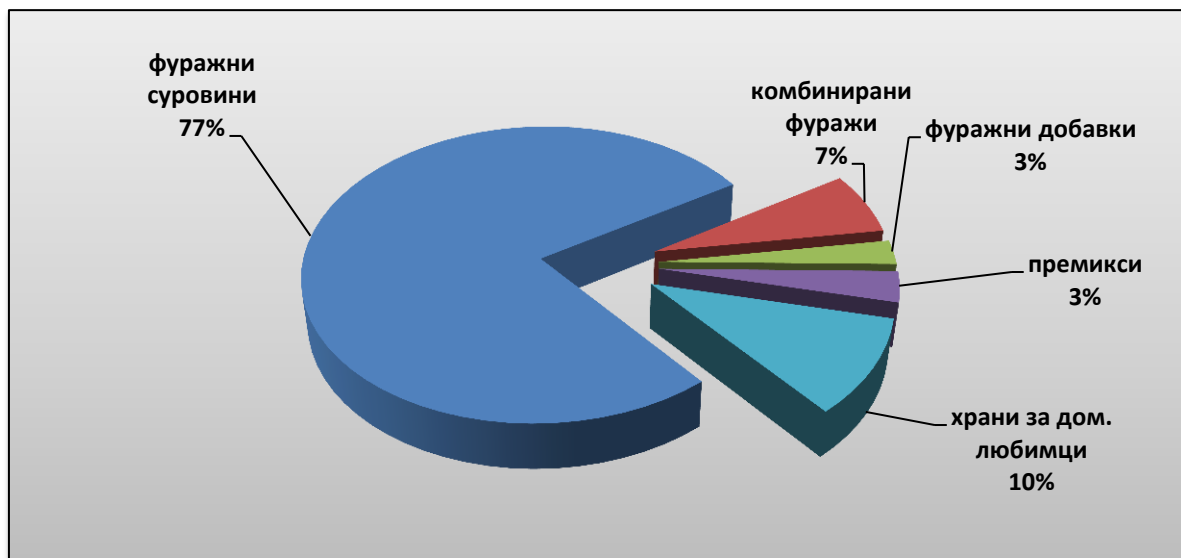

Фиг. 3 Най-често нотифицирани страни по отношение произход на фуражите за 2011 г., 2012 г. и 2013 г.

Според вида фуражи, най-голям дял имат **фуражните суровини** (фиг. 4) – общо 209 получени сигнали (нотификации) за несъответствия, като от тях за *Salmonella spp.* – 111. Най-често установявани щамове са *Salmonella mbandaka* – 13, *Salmonella senftenberg* – 12 в соя и соеви продукти. Установени са още случаи на *Salmonella tennessee*, *Salmonella enteritidis*, *Salmonella livingstone*, *Salmonella agona*, *Salmonella rissen*, *Salmonella derby*, *Salmonella montevideo* предимно в слънчоглед, слънчогледов и соев шрот. **България е нотифицирана два пъти за Salmonella във фуражи.** И двете нотификации се отнасят за несъответстващ слънчогледов шрот, като едната е по отношение установено наличие на *Salmonella agona*, *Salmonella derby*, *Salmonella havana*, *Salmonella mbandaka* и *Salmonella montevideo*, а другата за наличие на *Salmonella livingstone*. След извършено проучване относно източниците на *Salmonella* в слънчогледовия шрот е установено, че замърсяването е вторично. Констатирани са несъответствия при фуражните суровини и по отношение на афлатоксини – 35. **България е нотифицирана шест пъти за афлатоксин В1 в царевича.** Други констатирани несъответствия в категория фуражни суровини са по отношение на *Enterobacteriaceae*, диоксини и полихлорирани бифенили, арсен, *Ambrosia*, високо съдържание на свободен госсипол. Трябва да се отбележи, че има спад в броя на нотификациите за 2013 г. (209) в категория фуражни суровини спрямо данните за 2011 г. (260) и тези за 2012 г. (234).

При сигналите (нотификации) за несъответствия в категория **храни за домашни любимци** (фиг. 4) също се установява спад в броя на нотификациите за 2013 г. – 28 спрямо тези за предходната 2012 г. – 38. Голяма част от подадените сигнали в тази категория са относно *Salmonella spp.* – 17 като от тях най-много се отнасят за храна за кучета (7) с произход Индия. Констатирани са сигнали за несъответствия в тази категория и по отношение на *Enterobacteriaceae*, олово (Pb) и *Clostridium perfringens*. Най-много нотификации при храните за домашни любимци за 2013 г. са с произход Индия – 7 и Германия – 6. **Трябва да се отбележи, че се наблюдава тенденция на значително понижение на сигналите в тази категория с**

произход от Индия за последните три години както следва: 2011 г. – 63, 2012 г.–12 и за 2013 г. – 7.

Фиг. 4 Разпределение на получени сигнали (нотификации) за несъответствия по отношение видовете фуражи в системата RASFF

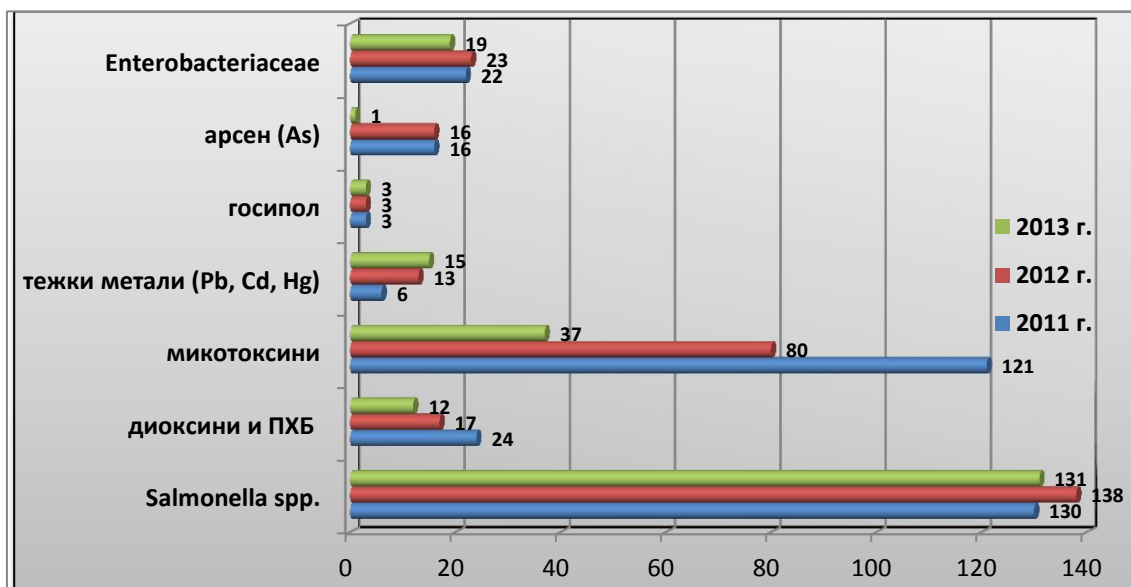
Сигналите (нотификации) за несъответствия при **комбинираните фуражи** (фиг. 4) са 18, Констатирани несъответствия в тази категория има и по отношение на *Salmonella Mbandaka* – 2 във фураж от Швеция и Франция; афлатоксин (В1) във фураж за крави с произход Германия; хидроксиметилфурфурол – 4 във фураж за пчели с произход Босна и Херцеговина, Сърбия и Гърция; живак в рибно брашно с произход Испания; наличие на ДНК от преживни животни (едър рогат добитък) – 4 в комбинираните фуражи след извършено молекулярно биологично изследване; високо съдържание на селен – 2 във фураж за риби и фураж за свине с произход Холандия; неоторизирани фуражни добавки в състава на фураж предназначен за крави с произход Германия; високо съдържание на витамин D във фураж, предназначен за риби с произход Холандия; наличие на фрагменти от кости на сухоземни животни във фуражи с произход Полша. **Установява се тенденция на понижаване на нотификациите в категория комбинираните фуражи при съпоставяне на данните с предходната 2012 г. – 26.**

Сигналите (нотификации) за несъответствия при **фуражните добавки** (фиг. 4) са 7 по отношение на диоксини и диоксиноподобни полихлорирани бифенили – 5, тежки метали (Cd)–1 и хлорамфеникол – 1. **И в тази категория се установява тенденция на понижаване на нотификациите при съпоставяне на данните от последните три години (2011 г. – 13; 2012 г. – 9).**

Сигналите (нотификации) за несъответствия в категория **премикси** (фиг. 4) са 9, като 2 са по отношение на диоксини и диоксиноподобни полихлорирани бифенили в премикси с произход от Белгия и Испания; 2 относно неоторизирана субстанция (ампролиум) в премикси от Полша и Белгия и една относно неоторизирана субстанция (енрофлоксацин) с произход Полша; 2 за хлорамфеникол в премикс с произход Франция и Индия; наличие на ДНК от преживни животни в премикс с произход Италия; неподходящо транспортно средство на фуражен премикс от Беларус. **При сравнение на данните за 2011 г. (6 нотификации) с 2012 г. – 8 и 2013 г. – 9 се установява тенденция на слабо повишаване на сигналите в категория премикси, но като цяло относителният им дял от всички постъпили сигнали за фуражи в система RASFF по отношение на установени несъответствия е нисък.**

На фиг. 5 са изразени някои от най-често съобщаваните сигнали (нотификации) за несъответствия при фуражите. Запазва се тенденцията от предходните години на най-големия брой нотификации по отношение на *Salmonella spp.*, за което най-голям дял има категория фуражни суровини – 111. Разликата между общият брой нотификации за 2011 г., 2012 г. и 2013 г. е минимална по отношение на *Salmonella spp.* (за 2011 г. – 130; 2012 г. – 138; 2013 г. – 111),

като се наблюдава слаб ръст през 2012 г. Противно на случващото се в страните от Балканския п-в (България, Румъния, Сърбия) по отношение на възникналия проблем с микотоксини в царевича (афлатоксин В1), в световен мащаб през последните три години се установява тенденция на понижаване броя на несъответствията по този показател за 2013 г. – **37** спрямо данните от предходните години (2012 г. – **80**, 2011 г. – **121**).

Фиг. 5 Сравнение на някои от най-често съобщавани сигнали (нотификации) за несъответствия при фуражите за 2011 г., 2012 г. и 2013 г.

От обобщените данни за 2013 г., съпоставени с тези на 2012 г. и 2011 г., може да се направи извод, че съществува тенденция за понижаване броя нотификации на повечето категории фуражи – фуражни суровини, храни за домашни любимци, комбинирани фуражи и фуражни добавки. Единствено при категория премикси се наблюдава ръст на броя нотификации спрямо данните от предходните години. Относителният дял обаче на премиксите от всички постъпили сигнали за фуражи в система RASFF е нисък по отношение на установени несъответствия.

Като цяло има слабо понижаване на броя нотификации за установени несъответствия във фуражите за 2013 г. – 272 спрямо предходните 2012 г. – 325 и 2011 г. – 359, което е благоприятна тенденция за повишаване на тяхната безопасност.

ИЗГОТВИЛ: хим. Петя Блажева
17/01/2014 г.